

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 08.03.2021 nr 8-1/1583

Meie 30.03.2021 nr 12-1/21/187-2

Tartu Maakohtu arvamuse füüsilise isiku maksejõuetuse seaduse eelnõu kohta

Justiitsministeerium soovis kohute arvamust ja kooskõlastust füüsilise isiku maksejõuetuse seaduse eelnõu kohta.

Eelnõu on valminud maksejõuetusõiguse revisjoni II etapi raames ja käsitleb füüsilise isiku maksejõuetuse menetlusi, saneerimismenetlust ning millega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) nr 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132.

Tartu Maakohtu seisukoha koostamiseks paluti kohtunikel, kohtujuristidel ja konsultantidel esitada kirjalik arvamus. Esitatud arvamused on teemade kaupa grupeeritud.

Maksejõuetusavalduse menetluse võtmine

Eelnõu § 12 lg 6 kohaselt „*Kohus võib avalduse lahendamise käigus või usaldusisiku nimetamise käigus suunata võlgniku taotlema ja kasutama sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud võlanõustamisteenust*“. *See ei tohi peatada maksejõuetusavalduse menetlemist ega usaldusisiku nimetamist.*

Tekib küsimus - mis saab esitatud avalduse menetlusest- kas see peatatakse nõustamise ajaks (peatamine pole ju lubatud). Sättes nimetatud tegevused - avalduse menetluse võtmine ja usaldusisiku nimetamine, tuleb teostada üsna lühikese aja jooksul (lg 2 - 7 päeva jooksul), samas nõustamisele ei pruugi nii kiirelt saada ning ka tulemus võib aega võtta. Siis ju tegeleks isikuga kaks nõustajat samaaegselt.

Seni on võlanõustajate leidmisega ja nendelt nõusoleku saamisega olnud ületamatuid raskusi. Seega on oluline, et on tagatud toimivate ja kättesaadavate nõustajate nimekiri vajalike kontaktandmetega.

Võlgniku maksejõuetusavalduse sisu ja esitamine

Eelnõu § 10 lg 5 „*Abikaasade kohta sätestatud võib kohaldada ka faktiliste elukaaslaste puhul*“. Faktilistel kooselukaaslastel ei peaks olema võimalust ühise avalduse esitamiseks, sest see on väge ebamäärane, keda lugeda faktilises kooselus olevaks ja keda mitte. Samuti on ebaselge, mis saab siis, kui kooselu lõppeb- vararežiimi puudub ja lahku minnakse. Kui faktiline kooselu lõppeb, siis see on üks faktiliste kooselukaaslaste ühise ümberkujundamiskava kõige suuremaid kitsaskohti.

Seadust tuleks täiendada sättega, mis puudutab abikaasade suhtes ühise võlgade ümberkujundamiskava tagajärgi kui abielu lahutatakse ja vara jagatakse.

Maksejõuetusavalduse, varanimikirja, võlanimekirja ja ümberkujundamiskava vorm

Avalduse vormil p 6.1. on kohustute kirja panekuks jäetud vaid 4 rida. Praktikas on enamikul võlgnikest keskmiselt 10 ja enam erinevat kohustust. Kui neid ridu on nii vähe, siis võlgnikud arvavad, et nad rohkem kirja panema ei peagi, mis teeb aga keerukamaks ja ajamahukamaks kohtu ja usaldusisiku töö. Võlgnik peaks ilma erilise keerukuseta vormi muutmisel saama vormile ise kirja panna kõik endale teada olevad kohustused. Nimetatud andmete võimalikult ammendav esitamine avalduses annab kohtule võimaluse otsustada, kas peaks kohaldama § 14 lg 11.

Ümberkujundamiskavas võiks olla ära näidatud eeldatavad usaldusisiku kulud. Sellisel juhul oleks kohtul lihtsam hinnata, kas võlgniku sissetulekutest jätkub igakuiselt nii enda ülalpidamiseks, kava täimiseks aga ka usaldusisikule maksmiseks.

Maksejõuetusavalduse menetluse võtmisest keeldumine

FIMS § 13 sätestab avalduse menetluse võtmisest keeldumise alused ja nende hulgas ei ole alust, mis seni VÕVS-is on- kui võlgnik jätab tasumata nõustaja tasu ettemaksu (VÕVS § 28 lg 3- avalduse läbi vaatamata jätmise).

Täpsustada tuleks § 7 lg 7 tagajärgi: kui kohus on määranud summa usaldusisiku tasu ja kulude katteks, kuid võlgnik seda ei tasu, mis on tulemus: kas kohus saab menetluse lõpetada või peab menetluse läbi viima ilma usaldusisikuta?

Võlgnikul peaks siiski olema kohustus panustada usaldusisiku tasu maksmisesse. Kui kohus algatab võlgade ümberkujundamise, tähendab see ju võlgnikule kohustust teha makseid võlgade katteks. Tal peab selleks võimekus olema. Nende võlgade hulka võiks kuuluda kohustus näiteks riigi ees tasuda usaldusisiku tasu (riik maksab usaldusisikule tasu välja, võlgnik maksab selle osamaksetena riigile tagasi).

Eelnõu § 41 lg 2 p-7 on alus ümberkujundamiskava tühistamiseks -võlgnik jätab tasumata usaldusisiku või eksperdi tasu ja kulutuste katteks deposiidina selleks ettenähtud kontole määratud summa. Sellest järeldub, et võlgnik peaks asuma ümberkujundamiskava täitma ja kui siis ikka deposiiti ei ole nõutud summat tasunud, kava tühistatakse. Samas võiks usaldusisiku tasu olla arvatud ka kavakohaselt täidetavate kohustuste hulka, võib-olla eraldi (elistatud) grupis.

Usaldusisik

Eelnõu § 14 lg 6 on ebaselge selles osas, millal kohus võlgniku usaldusisiku nimetamise osas ära kuulab.

Eelnõu § 45 lg 3 kohaselt esitab usaldusisik kohtule aruande alles menetluse lõppedes. Kohtul võib aga olla keerukas siis andmeid saades otsustada, kas võlgnik on oma kohustusi täitnud, mh otsustada § 48 lg 7 kohaldamise üle (võlgniku kohustustest vabastamise otsustamine). Samuti hinnata, kas esineb § 63 lg 1 p 3 olukord, et usaldusisik on jätnud oma ülesanded täitmata või ei täida seda nõuetekohaselt.

Ettepanekuna võib kaaluda FIMS § 61 lg 2 usaldusisiku ülesandena ka kohustustest vabastamise menetluse järelevalvet.

Eelnõus on reguleerimata see, kuidas toimub võlgniku varade üle andmine uuele usaldusisikule: kohustustest vabastamise menetluse käigus kogutud rahalised vahendid, mis tuleks kord aastas § 45 lg 1 alusel võlausaldajatele üle kanda.

Ebaselge on § 63 puhul see, miks on reguleeritud uue usaldusisiku määramine vaid sama paragrahvi lg 1 p 2 alusel vabastamise korral (lg 4). Kas teistel juhtudel ei tulegi uut usaldusisikut määrata? Viidatud lg 1 p 2 korral menetlused lõppevad, milliseks menetluseks siis on vajalik uus usaldusisik määrata?

Põhjendatud on, et kohustustest vabastamise menetluses ei saa usaldusisikuks enam valida võlgnikku. Praktikast on näha, et enamus inimesi ei saa alati hakkama usaldusisiku ülesannetega. See peaks parandama kohustustest vabastamise menetluse ajal toimuvat järelevalvet võlgniku kohustuste täitmise üle ja vähendama ka kohtute töökoormust. Käesoleval ajal on ca 99% juhtudel võlgnik ka enda usaldusisik. Kuna paljud ei oska oma rahadega majandada (arvestada eraldisi võlausaldajatele) ja ka aruanded esitada, on selgitused ja kontroll kohtule üsna töömahukad. Eraldi usaldusisiku nimetamine tähendab ka seda, et võlgnikul puudub juurdepääs kontole, kuhu eraldatakse võlausaldajatele raha, mis välistab selle, et võlgnik võib kogutud raha ära kasutada enda tarbeks.

Õige on, et võlgnik peab kohustustest vabastamise menetluse raames teavitama usaldusisikut talle laekunud summadest (FIMS § 46 lg 5). See võiks välistada sellise olukorra, kus kohus saab sellise sissetuleku, millest oleks pidanud tegema eraldisi, olemasolust teada alles aruande esitamise ajal (mis võib olla kas kuus kuud või aasta vms pärast nimetatud summa laekumist) ning võlgnik peab hakkama siis raha tagantjärgi eraldama, mis arvestades võlgniku rahalises võimalusi, ei pruugi olla tehtav.

Usaldusisiku nimetamine

Eelnõu § 14 lg 1 näeb ette, et *Usaldusisiku nimetamisel konkreetsetes menetluses, sealhulgas piiriüleste juhtumite korral, tuleb kaaluda usaldusisiku kogemusi, erialaseid teadmisi ja juhtumi eripära, ...*

Sisult sama sätte tuleb sisse ka Pankrotiseadusesse, § 56 lg 5 lisandumisega: *Halduri nimetamisel konkreetsetes menetluses, sealhulgas piiriüleste juhtumite korral, tuleb kaaluda halduri kogemusi, erialaseid teadmisi ja juhtumi eripära.*“;

Kõik kohtunikud tahavad oma menetlusse määrata head, kogenud, oskusliku menetluspraktikaga jne. haldurit. Samas puudub süsteem, mille kaudu tagada, et eriti kõrge kvalifikatsiooniga ja võimekaid haldureid menetlusse saada, samuti sellistele nõuetele vastavaid saneerimisnõustajaid saneerimismenetlusse. Ka haldurite koormusvõimekusel on piirid. Lisaks sellele: olukord, kus keerukad (ja sellisel juhul ka tasu poolest enam lubavad) menetlused pakutakse väiksemale haldurite ringile, tekitab nii ebavõrdsust kui ka küsitavusi kõrvalseisjate jaoks. Selles osas peaks Pankrotihaldurite Koda tegema eeltööd.

Eelnõus nähakse ette Pankrotiseaduse § 68 lg.4 teise lause muudatus, mille järgi halduri määramise § 56 lg 5 rikkumisega võib tühistada. See tähendab, et halduri määramisel muutub tema kvalifikatsiooni arvestamine kriitilise tähtsusega küsimuseks ja Pankrotihaldurite Kojal tuleb kvalifikatsiooni hoidmise abinõud tagada.

Saneerimisseaduse § 15 lg.1 muudatus eelnõus näeb samataolise nõude ette saneerimisnõustaja määramise puhul. (... *tuleb kaaluda saneerimisnõustaja kogemusi, erialaseid teadmisi ja juhtumi eripära*). Kohtul tuleb arvestada ka veel ettevõtja ja suuremate võlausaldajate arvamusega.

See on oluline koos selle sätte kehtima hakkamisega saneerimisnõustajate nimekirja loomine. Seni piirdub valik kohtunikule teadaolevate praktikutega.

Esitatud eelnõu suurim kitsaskoht kohtute igapäevases töös saab olema tingitud nn üleminekuajast seaduse eri sätete rakendamisel: eelnõu § 80 vs § 69 lg 1. Kahjuks ei selgu seletuskirjast, kuidas kohus 2 aasta jooksul usaldusisikuteks sobiva isiku leida võiks. Kehtiva seaduse alusel on väga keerukas leida vajalikku usaldusisikut olukorras, kus on selge, et võlgnik ise sellega kindlasti hakkama ei saa ja vaid mõni pankrotihaldur on isikliku vastutuleku korras olnud valmis enda määramisega võlgniku usaldusisikuks. Seetõttu on tugev kahtlus, et üleminekuaja jooksul saab usaldusisiku leidmine kohtutele olema väga keerukas- kohustada ju kedagi ei saa, ka eelnõu § 14 lg 7 näeb ette isiku nõusoleku. Probleemile usaldusisikute leidmisel kehtiva seaduse alusel on viidatud ka seletuskirjas § 14 lg 3 analüüsis. Kahjuks pole aga pakutud lahendust üleminekuajaks. Kaaluda tuleks täiendava sätte lisamist, et ülemineku ajal (a 2 aastat) jätkabki pankrotihaldur usaldusisikuna (üleminekuajal kohaldada kohustuslikuna § 45 lg 4 kolmanda lause esimest osa). Üldiselt kohtul ei ole kahtlusi pankrotihaldurite vastavuses § 69 lg 2 teise lauses toodu eeldustele.

Menetlusabi

Seoses menetlusabiga tuleks konkreetsemalt sõnastada (eelkõige § 62 lg 4 aga ka § 7 lg 7), et menetlusabi saamiseks tuleb esitada taotlus: vastavalt TsMS § 180 lg 1-menetlusabi võib isiku taotlusel määrata ja § 184. Kui seaduses ei ole kirjas, et tuleb esitada menetlusabi taotlus, siis sellist taotlus ei esitata.

Menetlusabi andmisel võib probleemiks kujuneda, et menetlusabi antakse kõigi menetlusetappide kohta (tegevus enne pankroti välja kuulutamist-sisuliselt ajutise halduri ülesanded, pankrotmenetluses ja seejärel kohustuste vabastamise menetluses) ainult sisuliselt 10 tunni eest. Samas on tööd ilmselt oluliselt rohkem- eriti selle 3aastase kohustustest vabastamise menetluse kestel. Usaldusisikul ei pruugi olla huvi menetlust lõpuni vedada ja näiteks pankrotimenetluse lõppemisel võib ta paluda enda vabastamist (või siis ka § 62 lg 1 p 1 alusel ja kohus keelduda ei saa). Kuna kogu võlgnikule ette nähtud riigipoolne menetlusabi on ära kulutatud, ei ole keegi nõus enda usaldusisikuks määramisega. Milline oleks lahendus? Võib-olla oleks asjakohane, menetlusabi menetluse etappide peale ära jagada (nt ühe kuupalga ülemmääras kuni pankrotimenetluse lõppemiseni ja ühe kuupalga osas KVM-s) või peaks KVM-i jaoks eraldi regulatsiooni tegema, et oleks selle ca 2,5- 2 aasta eest lisaks võimalik täiendavat tasu saada.

Menetluskulud

Heaks lahenduseks ei ole Saneerimisseaduse § 18 lg 3-1 täiendus - saneerimisnõustajale tulemustasu määramine. Saneerimise tulemus ei saa objektiivselt võttes kujuneda paremaks kui saneerimiskava selle ette näeb. Saneerimiskava täitmine on ettevõtja ülesanne. Kui sellise tulemustasu võimalus ette nähakse, siis võib see viia selleni, et kava koostamisel projekteeritakse juba võimalus, mis tagaks tulemustasu.

Võlgade ümberkujundamise menetluse algatamine

FIMS § 18 lg 3 sätestab, et kohus ei algata võlgade ümberkujundamise menetlust, kui ta on võlgniku võlgade ümberkujundamise menetluse viimase kümne aasta jooksul enne avalduse esitamist juba algatanud. Seletuskirja kohaselt § 18 lõikes 3 sätestatakse, et võlgade ümberkujundamise menetlust ei algatata, kui kohus on viimase 10 aasta jooksul juba kord rahuldanud võlgniku avalduse võlgade ümberkujundamise või kohustustest vabastamise menetluse algatamiseks.

Sättes endas ei ole juttu kohustustest vabastamise menetluse algatamisest. Samuti ei ole ka muudes sätetes sellest midagi kirjutatud, sh FIMS § 44 lg 3 p 1. Seal on juttu ainult vabastamisest. Tekib küsimus, et kui ei vabastatud, siis saab ka uuesti tulla?)

Järelevalve ümberkujundamiskava täitmise üle

Täpsustamist vajab FIMS § 34. Seletuskirjas on öeldud, et kohus teostab järelevalvet usaldusisiku üle. Samas peab võlgnik olema see, kes esitab kohtule aruande. Siin võiks ikkagi täpsustada seda, kes peab aruannet esitama ning mis eesmärgil. Kui usaldusisik on see, kes teostab järelevalvet võlgniku poolt kava täitmise üle, siis peaks võlgnik esitama aruande usaldusisikule ning usaldusisik esitab aruande kohtule. Mitte kohus teeb järelevalvet usaldusisiku üle, kes teeb järelevalvet kava täitmise üle, ning võlgnik esitab oma kava täitmise kohta aruande ka kohtule, kes siis teeb ka järelevalvet kava täitmise üle (sest muud eesmärki ju võlgniku aruandel pole, kui kindlaks teha, kas kava täidetakse).

Füüsilisest isikust võlgniku kohustustest vabastamise menetlus

Paragrahvi 44 lõiget 1 muudetakse võrreldes PankrS § 171 lõikega 1 selliselt, et kohustustest vabastamise menetlus algatatakse koos pankroti väljakuulutamisega. Kehtiva õiguse järgi algatati kohustustest vabastamise menetlus pankrotimenetluse lõppemisel, sh kui see lõpetati raugemisega (PankrS § 171 lg 1). See on põhimõtteline muudatus, mille tagajärjel lüheneb võlgniku kohustustest vabanemise menetluse kestus veelgi. Sisuliselt ei ole enam eraldi eelmenetlust. Samuti peab võlgnik seega kohe pankroti väljakuulutamisel, kui kohustustest vabastamise menetlus algatatakse, hakkama täitma selle menetlusega kaasnevaid kohustusi, eelkõige neid, mis on nimetatud FIMS §-s 46 (PankrS §-s 173).

Kui kohustustest vabastamise menetlus algatatakse samal ajal pankrotimenetlusega, kas siis on see määrus ka kohustustest vabastamise menetluse osas kehtiv ja kuulub täitmisele alates avalikult teatavaks tegemisest nagu pankrotimäärus kehtiva korra kohaselt?

Seletuskirjas on välja toodud, et võlausaldajatele eraldiste tegemisel tuleb arvestada ka TMS § 132 lg 3. Kuidas on aga sätetega § 132 lg 1¹ ning § 131 lg 2? Seda just olukorras, kus võlgniku sissetulek ei ületa alampalgamäära (koos võimalike ülalpeetavatega). Seda peaks kindlasti täpsustama, sest olukorras, kus usaldusisiku ülesandeid hakkavad täitma inimesed, kes oma igapäevatöös seda kasutavad (nt kohtutäiturid), siis peaks olema selge, kas ja mis ulatuses kohus ning ka usaldusisik saavad neid sätteid kohaldada.

Kui kohustustest vabastamise menetlus on algatatud abikaasade suhtes, siis kas ning kuidas peaks arvestama kummalegi abikaasale laekunud sissetulekuid? Sest eelduslikult on abikaasadel varaühisus ning mõlema abikaasa saadud töötasu kuulub ka ühisvarasse ehk tegemist on mõlema sissetulekuga. Või peaks ikkagi arvestama abikaasade sissetulekuid eraldi?

Eraldi võiks olla ka välja toodud, kuidas toimub sissetuleku arestimine vangide puhul. VangS kohaselt kohaldub neile § 44 lg 2. Selguse mõttes võiks olla nende puhul eraldi viidatud FIMS-is, et neile kohaldub eelkõige VangS § 44 lg 2 ajal, mil nad viibivad kinnipidamisasutuses.

Kohustustest vabastamise menetluse (KVM) aja oluline lühendamise ei pruugi anda soovitud tulemust. Kohustustest vabastamise menetlusel on lisaks võlakohustuste täitmisele ka muid ühiskonnale olulisi kõrvamõjusid: menetluse ajal peaks võlgnik õppima töö käima või muul viisil

endale analoogsel viisil tulu teenima. Samuti on KVM see aeg, kus võlgadesse sattunud füüsiline isik õpib vastutustundlikult majandama: kõik see arvepidamine ja siiski piiratumate vahenditega toime tulek mitme aasta jooksul õpetab võlgnikku analüüsima oma sissetulekute ja kulude olemust ja rahaga paremini majandama. Kui seda aega lühendada sisuliselt poole võrra, siis need oskused ei kinnistu. Samuti ei saa nõustuda mõjuanalüüsis tooduga, et lühema aja jooksul tasuvad võlgnikud KVM-s rohkem kohustusi kui pikema aja jooksul. Ei saa nõustuda seletuskirjas antud hinnanguga, et liiga pika menetluse jooksul võib isik hakata oma vara ja sissetulekuid varjama. Pigem on praktikas vastupidine olukord: menetlusse sisenedes püütakse kõike varjata, mitte minna tööle jne, menetluse kestel saadakse oma kohustustest aru ja nende täitmine paraneb oluliselt.

Võlgniku kohustustest vabastamise otsustamine

Põhjendatud on otsus, et enam ei toimu kohustustest vabastamise menetluse lõpetamise otsustamine võlgniku taotlusel. Ära jäävad pikad ootamised, et võlgnik esitaks avalduse kohustustest vabastamise menetluse lõpetamiseks ning kohustustest vabastamiseks. Samuti ei tule kõik võlgnikud ka sellise lihtsa avalduse esitamisega toime. Kohtute töö muutub selles osas lihtsamaks.

FIMS § 48 lg 4 p 2 sätestab, et kohus keeldub võlgnikku kohustustest vabastamast, kui võlgnik on rikkunud tahtlikult või raske hooletusega oma käesoleva seaduse §-s 46 nimetatud kohustusi ja kahjustanud sellega võlausaldajate huve. Sama paragrahvi lõige 8 toob välja, et kui kohus leiab, et võlgniku kohustustest vabastamine ei ole põhjendatud, kuivõrd võlgnik on olnud hooletu oma käesoleva seaduse §-s 46 nimetatud kohustuste täitmisel ja kahjustanud sellega võlausaldajate huve, võib ta menetlust pikendada ja määrata võlgnikule täiendava tähtaja, mille möödumise järel otsustatakse kohustustest vabastamise üle uuesti.

Kui vaadata ainult lg 4 p 2, siis saab vabastamata jätta ainult siis, kui oli tahtlik või raskelt hooletu. Samas aga kui ka nüüd vaadata lõiget kaheksa, siis ta võib olla ka hooletu, et jätta vabastamata? Või ainuke võimalus on sellisel juhul ikka vabastada isegi kui täiendavat tähtaega ei anta? Või saab pikendada ainult siis, kui võlgnik on olnud hooletu ning mitte tahtlik või raskelt hooletu? Või on lg-s 8 mõeldud hooletust lg 2 p 2 mõistes tahtliku ning raske hooletusena?

Jääb arusaamatuks, miks olukorras, kus võlgnik on olnud lihtsalt hooletu, ei saa teda jätta vabastamata, kuid saab menetlust pikendada? Pikendamise mõte on ikka see, et võlgnik on midagi oma kohustustest rikkunud (ning menetlust tuleks edasi läbida (olenevalt rikkumisest)) ning kui on rikkunud, siis peaks põhimõtteliselt jätma ka vabastamata. Ei tundu loogiline, et olukord on selline, kus võlgnik on olnud oma kohustuste täitmisel hooletu (st rikkunud oma kohustusi), kuid võimalik on vaid pikendamine või vabastamine.

Seletuskirjas on juttu sellest, et võlgnik saaks siis oma eksimusi parandada. Mille jaoks on vaja siis menetlust pikendada? Seda võiks teha selle põhiaja (vana korra puhul viie aasta, uue korra puhul kolme aasta) sees. Kui see säte on mõeldud väiksemate eksimuste jaoks, siis peaks seda ka rohkem selgemalt sätestama ja kuskil mujal. Näiteks võlgniku kohustuste juures, et kohus annab võlgniku võimaluse rikkumisi heastada kohtu antud tähtaja jooksul vms. Küll aga mitte menetluse lõpetamise/pikendamise otsustamise juures.

FIMS § 48 lg 13 *Kohustustest vabastamise otsustamine ei takista pankrotimenetluse jätkumist, kui pankrotimenetlus ei ole selleks ajaks lõppenud.* Jääb arusaamatuks, mis nõudeid peaks võlgnik täitma pankrotimenetluse ajal, kui kohus on teda juba vahepeal kohustustest (nõuetest)

vabastanud? Või on siin mõeldud pankrotimenetluse kulude kandmist? Probleeme pole sellega, kui kohus jätab kohustustest vabastamata, sest siis on ikka nõudeid, mida täita.

Võlgniku pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest vabastamisega ei lõpe õigusvastaselt tahtlikult tekitatud kahju hüvitamise kohustus ning lapsele või vanemale elatise maksmise kohustus. Praktikast on olnud aktuaalne ka see, kas kriminaalmenetluse jms kulud peaksid ka sinna alla minema. Selles osas võiks sätet täpsustada.

Sissenõude keeld

FIMS § 47 lõike 1 kohaselt võlgniku kohustustest vabastamise menetluse kestel ei saa pankrotivõlausaldajad, sealhulgas need pankrotivõlausaldajad, kes ei ole pankrotimenetluses nõudeid esitanud, pöörata sissenõuet võlgniku varale. Seletuskiri ütleb, et: “*Paragrahv 47 vastab PankrS §-le 174. Paragrahvi täiendatakse lõikega 3 seoses sellega, et edaspidi viiakse kohustustest vabastamise menetlus läbi paralleelselt pankrotimenetlusega. Lõikes 1 nähakse ette, et pankrotivõlausaldajad ja võlausaldajad, kes ei esitanud oma nõuet pankrotimenetluses, saavad siiski sissenõude pöörata võlgniku pankrotivarale.*” Seletuskirjas toodut küll ei järeldu seaduses sätestatust. Loogiliselt võttes peaks aga sellisel juhul siis ju võlausaldajana ikka üles astuma ka pankrotimenetluses, kui ta saab pöörata sissenõuet võlgniku pankrotivarale, mis välistab üldse sellise olukorra nagu seletuskirjas on toodud. Mis õigustab suvalisel võlausaldajal tulla ning lihtsalt pankrotivarale sissenõuet pöörata? Mis saab nendest võlausaldajatest, kes on pankrotimenetluses üles astunud? See säte ei ole selge.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Liivi Loide

Tartu Maakohtu esimees